

3b.

ŠTEFAN BEKE
proti SLOVENSKEJ REPUBLIKE

*konečné rozhodnutie
Európskej komisie pre ľudské práva
zo 4. septembra 1996*

(Na preklad sa použilo
originálne rozhodnutie Európskej komisie pre ľudské práva
o prijateľnosti sťažnosti.)

NAJVÝZNAMNEJŠIE PRÁVNE VETY

1. Podnet podľa článku 130 ods. 3 Ústavy SR nemožno s dostatočnou istotou pokladať za účinný opravný prostriedok pri sťažnostiach namietajúcich porušenie práva na spravodlivé a verejné prejednanie veci tribunálom zaručeného článkom 48 Ústavy SR a článkom 6 ods. 1 Dohovoru.
2. Osobám, ktoré podávajú návrh na náhradu škody, Dohovor výslovne nezaručuje právo, aby boli vypočutí ich svedkovia, z práva na spravodlivé prejednanie veci však vyplýva, že zainteresovaná strana musí mať možnosť predložiť svoje argumenty za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú voči jej odporcovi.
3. Článok 6 ods. 1 Dohovoru ukladá súdom povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, čo však nemožno chápať ako požiadavku dať podrobnú odpoveď na každý argument. Rozsah, na ktorý sa táto povinnosť vzťahuje, môže byť rôzny podľa povahy rozhodnutia. Navyše je potrebné zohľadniť medzi iným aj rôznorodosť návrhov, ktoré účastník konania môže podať na súdy, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch Dohovoru v súvislosti s ich právnou úpravou, zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí. O tom, či súd nesplnil povinnosť uviesť dôvody, možno rozhodnúť len vo svetle okolností prípadu.
4. Skutočnosť, že súd neprejedná každú podrobnosť tvrdení účastníka konania, nie je sama osebe v rozpore s požiadavkou spravodlivého prejednanie veci. Pritom je však podstatné, aby sa neprehliadlo právo účastníka konania byť vypočutý a aby súd posúdil tvrdenia účastníka konania, hoci sa to explicitne neodráža na konečnom rozhodnutí.

EUROPEAN COMMISSION OF HUMAN RIGHTS
FINAL DECISION AS TO THE ADMISSIBILITY OF

APPLICATION NO. 24505/94

by ŠTEFAN BEKE
against THE SLOVAK REPUBLIC

(abridged)

The European Commission of Human Rights (Second Chamber) sitting in private on 4 September 1996, the following members being present:

Mrs. G.H. THUNE, *President*
MM. J.-C. GEUS
G. JÖRUNDSSON
A. GÖZÜBÜYÜK
J.-C. SOYER
H. DANELIUS
F. MARTINEZ
L. LOUCAIDES
M.A. NOWICKI
I. CABRAL BARRETO
J. MUCHA
D. ŠVÁBY
P. LORENZEN
E. BIELIUNAS
E.A. ALKEMA
M. VILA AMIGÓ

Ms. M.-T. SCHOEPFER, *Secretary to the Chamber*

EURÓPSKA KOMISIA PRE ĽUDSKÉ PRÁVA
KONEČNÉ ROZHODNUTIE O PRIJATELNOSTI

SŤAŽNOSŤ č. 24505/94

podaná ŠTEFANOM BEKEM
proti SLOVENSKEJ REPUBLIKE

(krátené)

Európska komisia pre ľudské práva (Druhá komora) na neverejnom zasadnutí 4. septembra 1996 za prítomnosti nasledujúcich členov:

G.H. THUNHO, *prezidenta*
J. – C. GEUSA
G. JÖRUNDSSONA
A. GÖZÜBÜYÜKA
J.- C. SOYERA
H. DANELIUSA
F. MARTINEZA
L. LOUCAIDESA
M. A. NOWICKEHO
I. CABRALA BARRETA
J. MUCHU
D. ŠVÁBYHO
P. LORENZENA
E. BIELIUNASA
E. A. ALKEMU
M. VILA AMIGÓ

M.-T. SCHOEPFEROVEJ, *tajomníčky komory,*

- Having regard to Article 25 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms;
- Having regard to the application introduced on 25 October 1993 by Štefan BEKE against the Slovak Republic and registered on 29 June 1994 under file No. 24505/94;

Having regard to :

- the reports provided for in Rule 47 of the Rules of Procedure of the Commission;
- the Commission's decision of 19 October 1995 to communicate the applicant's complaint concerning the absence of a fair and public hearing as regards his claim for damages in respect of the removal of his property to the respondent Government and to declare the remainder of the application inadmissible;
- the observations submitted by the respondent Government on 29 December 1995 and the observations in reply submitted by the applicant on 18 February 1996;
- Having deliberated;
- Decides as follows:

THE FACTS

The applicant is a Slovak citizen born in 1950. He is an accountant and resides in Komárno.

The facts of the case, as submitted by the parties, may be summarised as follows.

A. THE PARTICULAR CIRCUMSTANCES OF THE CASE

...

On 9 November 1988, pursuant to an order of the Komárno District Court, items belonging to the applicant were removed from a flat assigned to his former wife notwithstanding that the applicant had requested the removal to be postponed on the ground that he would be in hospital. Subsequently the applicant complained that some of his belongings had been left behind, and that some of the items removed had been damaged.

On 26 September 1988 the applicant lodged an action against the State with the Komárno District Court under Act No. 58/1969 (see „The relevant domestic law“ below). He completed his submissions to the court on 7 December 1988 and on 23 October 1992. The applicant claimed material and

- berúc do úvahy článok 25 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd;
- berúc do úvahy sťažnosť podanú 25. októbra 1993 Štefanom Bekem proti Slovenskej republike a zaregistrovanú 29. júna 1994 pod číslom spisu 24505/94;

berúc do úvahy:

- správy poskytnuté podľa pravidla 47 Rokovacieho poriadku Komisie;
- rozhodnutie Komisie z 19. októbra 1995 oznámiť sťažnosť sťažovateľa týkajúcu sa nedostatku spravodlivého a verejného pojednania jeho návrhu na náhradu škody spôsobenej vyprataním jeho majetku príslušnej vláde a vyhlásiť zostatok sťažnosti za neprijateľný;
- stanovisko predložené príslušnou vládou 29. decembra 1995 a stanovisko sťažovateľa ako odpoveď predložené 18. februára 1996;
- po porade;
- rozhodla takto:

FAKTY

Sťažovateľ je slovenský občan narodený v roku 1950. Je účtovník a má trvalé bydlisko v Komárne.

Fakty prípadu, ako ich predložil sťažovateľ, možno zhrnúť takto.

A. OSOBITNÉ OKOLNOSTI PRÍPADU

...

Dňa 9. novembra 1988 boli na základe uznesenia Okresného súdu v Komárne z bytu prideleného sťažovateľovej bývalej manželke vypratané veci patriace sťažovateľovi bez ohľadu na to, že sťažovateľ požiadal o odloženie vypratania z dôvodu, že bude v nemocnici. Sťažovateľ sa potom sťažoval, že niektoré z jeho vecí zostali v byte a že niektoré z vypratáných vecí boli poškodené.

Dňa 26. septembra 1988 sťažovateľ podal žalobu proti štátu na Okresný súd v Komárne podľa zákona č. 58/1969 Zb. (pozri Príslušné vnútroštátne právo). Svoje podania na súd rozšíril 7. decembra 1988 a 23. októbra 1992. Sťažovateľ žiadal náhradu majetkových a nemajetkových škôd spôso-

non-pecuniary damages resulting from unlawful decisions and procedural defects in 7 sets of proceedings held, between 1984 and 1991, before the Komárno District Court and the Bratislava Regional Court. The applicant claimed, in particular, that he had suffered damage since the courts had reached wrong decisions, failed to take the necessary evidence and to hear the proposed witnesses, relied on false evidence and had not established the facts properly.

In addition to the aforesaid claim, the applicant also claimed damages on the ground that the removal of his personal effects had been carried out in his absence, and that some of his items had been left behind or damaged. He alleged that the persons who had carried out the removal had acted erroneously in that they had committed several procedural mistakes. On 29 March 1990 the case was transferred to the Nitra District Court.

On 25 May 1990 the Ministry of Justice informed the applicant that the removal of his effects had been carried out in accordance with the law. It recalled that the decision to remove the effects had become final after the applicant had refused, without relevant reasons, to receive them. Furthermore, the Ministry held that the applicant had been informed about the removal. It considered that, having regard to the applicant's disrespect for the court's order to move from the flat, the official charged with the removal had been entitled to carry it out in the applicant's absence. The Ministry found no reason for considering the list of the removed items inaccurate. For these reasons the Ministry refused to lodge an appeal for preservation of the law in the proceedings concerning the removal of the applicant's property.

On 11 February 1991 the General Prosecutor's Office refused to lodge an appeal for preservation of the law in the applicant's case. It examined, inter alia, the file concerning the removal of the applicant's effects and established that the removal had been ordered on 21 July 1988 as the applicant had failed to move to a different flat that had been put at his disposal. The General Prosecutor's Office held that the removal had been carried out in compliance with the relevant provisions of the Code of Civil Procedure.

On 6 July 1990, at a preliminary hearing, the Nitra District Court heard both the applicant and a representative of the Ministry of Justice. Subsequently, the District Court requested that the files concerning the earlier court proceedings, in the course of which the applicant had allegedly suffered damage, should be submitted to it.

In a note on the state of the proceedings of 24 July 1992 the President of the Nitra District Court's chamber stated that two of the aforesaid files (including the file concerning the removal of the applicant's effects) had still not been transmitted to the Nitra District Court as they had been examined by other courts in the context of different proceedings and also by the General Prosecutor's Office. The note further states that the court cannot decide on the applicant's claims without having examined those files.

bených nezákonnými rozhodnutiami a procesnými chybami, ku ktorým došlo v rokoch 1984 až 1991 v siedmich súdnych konaniach na Okresnom súde v Komárne a Krajskom súde v Bratislave. Sťažovateľ tvrdil najmä to, že utrpel škodu, pretože súdy prijali nesprávne rozhodnutia, nedokázali vykonať nevyhnutné dôkazy a vypočuť navrhovaných svedkov, vychádzali z falošných dôkazov a riadne nezistili skutkový stav veci.

Okrem uvedeného návrhu sťažovateľ takisto žiadal náhradu škody aj na základe toho, že k vyprataniu jeho osobných vecí došlo v jeho neprítomnosti a že niektoré z jeho vecí zostali v byte alebo boli poškodené. Sťažovateľ tvrdil, že osoby, ktoré vykonali vypratanie, konali chybné, pretože sa dopustili viacerých procesných pochybení. Dňa 29. marca 1990 bola vec postúpená Okresnému súdu v Nitre.

Dňa 25. mája 1990 Ministerstvo spravodlivosti SR oznámilo sťažovateľovi, že vypratanie jeho vecí sa uskutočnilo v súlade so zákonom. Ministerstvo pripomenulo, že rozhodnutie o vyprataní vecí nadobudlo právoplatnosť po tom, čo sťažovateľ odmietol, bez udania primeraných dôvodov, veci prevziať. Ministerstvo ďalej uviedlo, že sťažovateľ bol o vyprataní informovaný. Ministerstvo bralo do úvahy, že vzhľadom na neuposlušnutie uznesenia súdu, ktorým sa sťažovateľovi nariadilo z bytu vysťahovať, úradná osoba poverená vyprataním bola oprávnená vykonať vypratanie v neprítomnosti sťažovateľa. Ministerstvo nezistilo žiadny dôvod, pre ktorý by sa zoznam vypratáných vecí mal pokladať za nepresný. Z týchto dôvodov ministerstvo odmietlo podať sťažnosť pre porušenie zákona v konaní, ktoré sa týkalo vypratania sťažovateľovho majetku.

Dňa 11. februára 1991 Generálna prokuratúra SR odmietla v sťažovateľovom prípade podať sťažnosť pre porušenie zákona. Generálna prokuratúra okrem iného preskúmala spis týkajúci sa vypratania vecí sťažovateľa a zistila, že vypratanie bolo nariadené 21. júla 1988, pretože sťažovateľ sa neodťahoval do iného bytu, ktorý mu bol pridelený. Generálna prokuratúra uviedla, že vypratanie sa uskutočnilo v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Dňa 6. júla 1990 na predbežnom konaní vypočul Okresný súd v Nitre sťažovateľa aj zástupcu ministerstva spravodlivosti. Potom si okresný súd vyžiadal predložiť súdne spisy z predchádzajúcich súdnych konaní, v rámci ktorých sťažovateľ údajne utrpel škodu.

Predseda senátu Okresného súdu v Nitre 24. júla 1992 k stavu konania poznamenal, že dva z uvedených súdnych spisov (vrátane spisu o vyprataní vecí sťažovateľa) neboli zatiaľ zaslané Okresnému súdu v Nitre, pretože ich skúmali iné súdy v súvislosti s inými konaniami, ako aj Generálna prokuratúra SR. V poznámke sa ďalej uvádza, že súdy nemôžu rozhodnúť o sťažovateľových návrhoch bez preskúmania uvedených spisov.

Upon receipt of the files requested by it the Nitra District Court held oral hearings on 30 September, 19 October, 23 November and 16 December 1992 and on 18 January 1993. The applicant was present. At the hearing which was held on 30 September 1992 a representative of the Ministry of Justice denied that the applicant had suffered any damage by erroneous official acts.

In the course of the proceedings the applicant referred to his claim concerning the damage caused by the flawed removal of his effects for the first time at the hearing which was held on 19 October 1992. He alleged that he had not received the order concerning the removal. The applicant admitted that he had been informed about the date of the removal. He stated that on 7 November 1988 he had requested in person the President of the Komárno District Court to postpone the removal on the ground that he had to go to hospital, but his request had not been accepted. The applicant alleged that some of his effects had been left in the flat where his former wife lived. He requested that a witness who had attended the removal should be heard.

On 18 January 1993 the Nitra District Court dismissed the applicant's action. In its judgment it gave a short summary of the applicant's submissions as regards each of his claims and stated that it had taken evidence and examined, inter alia, the file concerning the proceedings related to the removal of the applicant's effects, the opinion of the General Prosecutor's Office and other documents included in the file.

As to the claim for damages relating to unlawful decisions in the applicant's cases, the District Court noted that all decisions invoked by the applicant were final and had not been quashed for unlawfulness as required by Section 4 para. 1 of Act No. 58/1969.

As to the applicant's claim for damages pursuant to Section 18 of Act No. 58/1969, the District Court held:

<Translation>

„Further, in the proceedings [the applicant complained of] it was not established that the Komárno District Court had committed any procedural errors, and this had been confirmed on several occasions also by the appellate court. The [District] Court did not consider it, therefore, necessary to take further evidence as requested [by the applicant] and decided to dismiss the whole action as being ill-founded.“

On 20 March 1993 the applicant appealed to the Bratislava Regional Court. He complained, inter alia, that the Nitra District Court had not established the facts and assessed the evidence correctly as regards his claim for damages in respect of the removal of his effects, and that some of his effects had still not been returned to him. He further complained that the court of first instance had failed to hear the witnesses.

Po prijatí požadovaných súdnych spisov sa na Okresnom súde v Nitre uskutočnili 30. septembra, 19. októbra, 23. novembra, 16. decembra 1992 a 18. januára 1993 ústne pojednávania. Sťažovateľ bol na nich prítomný. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 30. septembra 1992, zástupca ministerstva spravodlivosti poprel, že sťažovateľ utrpel nejakú škodu v dôsledku chybných úradných rozhodnutí.

V priebehu súdneho konania sťažovateľ prvýkrát odkazoval na svoj návrh na náhradu škody spôsobenej chybným vypratáním jeho vecí na pojednávaní, ktoré sa konalo 19. októbra 1992. Tvrdil, že nedostal uznesenie o vypratání. Sťažovateľ pripustil, že mu oznámili dátum vypratania. Uviedol, že 7. novembra 1988 osobne žiadal predsedu Okresného súdu v Komárne, aby odložil vypratanie z dôvodu, že musí ísť do nemocnice, jeho žiadosti sa však nevyhovelo. Sťažovateľ tvrdil, že niektoré jeho veci zostali v byte, kde bývala jeho bývalá manželka. Žiadal, aby vypočuli svedka, ktorý bol prítomný pri vypratání.

Dňa 18. januára 1993 Okresný súd v Nitre zamietol návrh sťažovateľa. Súd vo svojom rozhodnutí stručne zhrnul sťažovateľove návrhy, týkajúce sa každého jeho nároku, a uviedol, že vykonal dôkazy a preskúmal okrem iného aj súdny spis z konania týkajúceho sa vypratania vecí sťažovateľa, vyjadrenie Generálnej prokuratúry SR a ďalšie písomnosti obsiahnuté v súdnom spise.

V súvislosti s návrhom na náhradu škôd spôsobených nezákonnými rozhodnutiami v prípadoch sťažovateľa okresný súd uviedol, že všetky rozhodnutia napadnuté sťažovateľom boli právoplatné a neboli zrušené pre porušenie zákona, ako to vyžaduje § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.

V súvislosti so sťažovateľovým návrhom na náhradu škody podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb., okresný súd uviedol:

*„Takisto v týchto konaniach (na ktoré sa sťažovateľ sťažuje) nebolo zistené, žeby prišlo k nejakému procesnému pochybeniu zo strany OS Komárno, čo nakoniec vo viacerých prípadoch konštatoval aj odvolací súd. Preto súd (okresný) bez ďalšieho navrhovaného dokazovania (sťažovateľom), ktoré považoval za nadbytočné, žalobu ako nedôvodnú v plnom rozsahu zamietol.“**

Dňa 20. marca 1993 sťažovateľ podal odvolanie na Krajský súd v Bratislave. Odvolal sa medzi iným proti tomu, že Okresný súd v Nitre nedokázal zistiť skutkový stav veci a správne zhodnotiť dôkazy, pokiaľ išlo o jeho návrh na náhradu škody spôsobenej vypratáním jeho vecí a že niektoré veci mu doposiaľ neboli vrátené. Ďalej tvrdil, že súd prvého stupňa nevypočul svedkov.

* Pôvodný text so súdneho spisu. Pozn. autora.

The main hearing before the appellate court was held on 25 May 1993. According to the record, the President of the chamber first reported on the case. The applicant then presented his appeal. He alleged, *inter alia*, that he had not received the decision concerning the removal of his effects and that the removal had been carried out unlawfully. He requested that the court should hear witnesses. The representative of the defendant maintained that the court of first instance had established the facts with sufficient certainty and that its decision was correct. The record further states that after a short deliberation *in camera* the chamber delivered a judgment by which it upheld the Nitra District Court's decision. The judgment was read out, and the reasons for it were also given immediately after the hearing.

The transcript of the judgment of 25 May 1993 states that the Bratislava Regional Court examined the case pursuant to Sections 212 para. 1 and 214 para. 1 of the Code of Civil Procedure and considers the applicant's appeal unfounded as the first instance court established the facts of the case with sufficient certainty and adjudicated on the applicant's claims correctly. In its judgment the Regional Court further deals in more detail with the applicant's claims related to damage caused by unlawful decisions in the remaining 7 sets of proceedings.

The applicant sought redress before the Constitutional Court (Ústavný súd). By a letter of 16 March 1994 a judge informed him that the Constitutional Court lacks jurisdiction to amend or to quash the decisions of the general courts, and that further details concerning the protection of the constitutional right to compensation for damage caused by unlawful decisions of State authorities or by erroneous official acts were laid down in Act No. 58/1969. The letter further stated that the general courts' findings on claims under the aforesaid Act were final, and that they could not be modified or quashed by the Constitutional Court.

...

COMPLAINTS

The applicant alleges a violation of Article 6 of the Convention in the proceedings relating to his claim for damages in respect of the removal of his effects. In particular, he complains that he was deprived of a fair and public hearing as the courts (i) failed to hear the witnesses and therefore did not establish the relevant facts of his case, and (ii) did not give sufficient reasons for dismissing his claim. He also complains that he was not heard by the Bratislava Regional Court.

Hlavné pojednávanie na odvolacom súde sa konalo 25. mája 1993. Podľa zápisnice predsedu senátu najprv zhrnul prípad. Potom sťažovateľ predniesol svoje odvolanie. Medziiným tvrdil, že nedostal rozhodnutie týkajúce sa vypratania jeho vecí a že vypratanie sa uskutočnilo v rozpore so zákonom. Žiadal, aby súd vypočul svedkov. Zástupca žalovaného uviedol, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav dostatočne a že rozhodnutie súdu bolo správne. V zápisnici sa ďalej uvádza, že po krátkej neverejnej porade senát vyniesol rozhodnutie, ktorým potvrdil rozhodnutie Okresného súdu v Nitre. Rozhodnutie bolo vyhlásené spolu s odôvodnením hneď po skončení konania.

V rozhodnutí z 25. mája 1993 sa uvádza, že Krajský súd v Bratislave preskúmal vec v súlade s § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a pokladá sťažovateľove odvolanie za nedôvodné, pretože súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci a o návrhu sťažovateľa rozhodol správne. Krajský súd sa vo svojom rozhodnutí podrobne zaoberá návrhom sťažovateľa na náhradu škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami v predmetných siedmich súdnych konaniach.

Sťažovateľ žiadal nápravu na Ústavnom súde SR. Listom zo 16. marca 1994 mu sudca oznámil, že Ústavný súd SR nemá právomoc zmeniť alebo zrušiť rozhodnutia všeobecných súdov a že ďalšie podrobnosti týkajúce sa ochrany ústavného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami štátnych orgánov alebo nesprávnym úradným postupom sú stanovené v zákone č. 58/1969 Zb. V liste sa ďalej uvádzalo, že rozhodnutia všeobecných súdov o návrhoch podaných podľa uvedeného zákona boli právoplatné a že Ústavný súd SR ich nemôže zmeniť ani zrušiť.

...

SŤAŽNOSTI

Sťažovateľ namieta proti porušeniu článku 6 Dohovoru v konaní o svojom návrhu na náhradu škody, ktorá mu vznikla pri vyprataní jeho vecí. Osobitne namieta, že bol zbavený práva na spravodlivé a verejné prejednanie svojej veci, pretože súdy (i) nevypočuli svedkov, a preto riadne nezistili skutkový stav jeho vecí a (ii) neuviedli dostatočné dôvody zamietnutia jeho návrhu. Rovnako sa sťažuje, že nebol vypočutý Krajským súdom v Bratislave.

PROCEEDINGS BEFORE THE COMMISSION

The application was introduced on 25 October 1993 and registered on 29 June 1994.

On 19 October 1995 the Commission decided to communicate the applicant's complaint concerning the absence of a fair and public hearing as regards his claim for damages in respect of the removal of his property to the respondent Government. The Commission further decided to declare the remainder of the application inadmissible.

The Government's written observations were submitted on 29 December 1995. The applicant replied on 18 February 1996.

THE LAW

The applicant complains that he was deprived of a fair and public hearing in that, in particular, the courts failed to hear the witnesses and therefore did not establish the relevant facts of his case, and that they did not give sufficient reasons for dismissing his claim. He alleges a violation of Article 6 of the Convention which reads, so far as relevant, as follows:

„1. In the determination of his civil rights and obligations ...everyone is entitled to a fair and public hearing ... by an independent and impartial tribunal established by law.“

a) The Government submit that the applicant has failed to comply with the requirement as to the exhaustion of domestic remedies laid down in Article 26 of the Convention as he did not lodge a petition to the Constitutional Court pursuant to Article 130 para. 3 of the Constitution. In their view, the aforesaid remedy represents a means capable of protecting both the right to a fair and public hearing laid down in Article 48 para. 2 of the Constitution and the right to compensation for damage caused by erroneous official acts guaranteed by Article 46 para. 3 of the Constitution.

The applicant refers, inter alia, to his correspondence with the Constitutional Court and alleges that he has exhausted all remedies available under Slovak law.

The Commission recalls that on 16 March 1994 a judge of the Constitutional Court informed the applicant that details concerning the protection of the constitutional right to compensation for damage caused by unlawful decisions of State authorities or by erroneous official acts were laid down in Act No. 58/1969. The applicant was also informed that the general courts' findings on claims under the aforesaid Act were final, and that they could not be modified or quashed by the Constitutional Court.

KONANIE PRED KOMISIOU

Sťažnosť bola podaná 25. októbra 1993 a zaregistrovaná 29. júna 1994.

Dňa 19. októbra 1995 Komisia rozhodla, že oznámi príslušnej vláde sťažnosť sťažovateľa týkajúcu sa nedostatku spravodlivého a verejného pojednania, pokiaľ ide o návrh sťažovateľa na náhradu škody v súvislosti s vyprataním jeho majetku. Komisia ďalej rozhodla vyhlásiť zostatok sťažnosti za neprijateľný.

Písomné stanovisko vlády bolo predložené 29. decembra 1995. Sťažovateľ odpovedal 18. februára 1996.

PRÁVO

Sťažovateľ namietá, že bol zbavený práva na spravodlivé a verejné pojednanie veci najmä tým, že súdy nevypočuli svedkov a preto nezistili skutkový stav jeho veci a že neuviedli dostatočné dôvody zamietnutia jeho návrhu. Sťažovateľ namietá porušenie článku 6 Dohovoru, ktorý, pokiaľ ide o jeho príslušnú časť, hovorí:

„1. Pri rozhodovaní o občianskych právach a záväzkoch ... je každý oprávnený na spravodlivé a verejné pojednanie veci ... nezávislým a nestranným tribunálom zriadeným zákonom. ...“

a) Vláda SR uvádza, že sťažovateľ nesplnil požiadavku vyčerpania všetkých vnútroštátnych právnych prostriedkov nápravy zakotvenú v článku 26 Dohovoru, pretože nepodal podnet na Ústavný súd SR podľa článku 130 ods. 3 Ústavy SR. Podľa názoru vlády uvedený opravný prostriedok je spôsobilý chrániť tak právo na spravodlivé a verejné pojednanie veci zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy SR, ako aj právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom zaručené článkom 46 ods. 3 Ústavy SR.

Sťažovateľ sa medziiným odvoláva na svoju korešpondenciu s Ústavným súdom SR a tvrdí, že vyčerpal všetky opravné prostriedky, ktoré sú k dispozícii podľa slovenského práva.

Komisia pripomína, že 16. marca 1994 sudca Ústavného súdu SR informoval sťažovateľa, že podrobnosti ochrany ústavného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami štátnych orgánov alebo nesprávnym úradným postupom sú upravené v zákone č. 58/1969 Zb. Sťažovateľovi zároveň oznámil, že rozhodnutia všeobecných súdov o návrhoch podľa uvedeného zákona boli právoplatné a že Ústavný súd SR ich nemôže zmeniť ani zrušiť.

Furthermore, the Commission has found in a previous case that a petition pursuant to Article 130 para. 3 of the Constitution cannot be considered with a sufficient degree of certainty as an effective remedy in relation to complaints about a violation of the right to a fair and public hearing by a tribunal guaranteed by Article 48 of the Constitution and by Article 6 para. 1 of the Convention (*cf. No. 26384/95, Šamková v. the Slovak Republic, Dec. 26.6.96, unpublished*). The Commission has not been provided with any relevant new information that would justify taking a different position in the present case.

In these circumstances, the Government's objection relating to non-exhaustion of domestic remedies cannot be upheld.

b) As to the substance of the application, the Government submit that the proceedings concerning the applicant's claim for damages in respect of the removal of his effects complied with the requirements of Article 6 para. 1 of the Convention. They recall that the Nitra District Court examined all relevant documents relating to the aforesaid claim, and that the applicant was present at the hearings and was free to make any comments which he considered appropriate. The Government further recall that the applicant also attended the hearing before the appellate court and was given an opportunity to present his arguments to it.

The applicant contends that his right to a fair hearing was violated as the courts dealing with his case neither accepted his requests for witnesses to be heard, nor did they establish all relevant facts concerning the circumstances under which his effects had been removed.

The Commission recalls that the Convention does not explicitly secure to persons suing for damages the right to have witnesses called, but the right to a fair hearing implies that the interested party must be able to present his or her case under conditions which do not place him or her at a substantial disadvantage vis-à-vis his or her opponent (*cf., mutatis mutandis, No. 9938/82, Dec. 15.7.86, D.R. 48 pp. 21, 32*).

The Commission further recalls that Article 6 para. 1 of the Convention obliges courts to give reasons for their decisions, but cannot be understood as requiring a detailed answer to every argument. The extent to which this duty to give reasons applies may vary according to the nature of the decision. It is moreover necessary to take into account, inter alia, the diversity of the submissions that a litigant may bring before the courts and the differences existing in the Contracting States with regard to statutory provisions, customary rules, legal opinion and the presentation and drafting of judgments. The question whether a court has failed to fulfil the obligation to state reasons can only be determined in the light of the circumstances of the case (*cf. Eur. Court HR, Ruiz Torija v. Spain judgment of 9 December 1994, Series A no. 303-A, p. 12, para. 29*).

Ďalej Komisia v predchádzajúcom prípade zistila, že podnet podľa článku 130 ods. 3 Ústavy SR nemožno s dostatočnou istotou pokladať za účinný právny prostriedok nápravy pri sťažnostiach namietajúcich porušenie práva na spravodlivé a verejné prejednanie vecí tribunálom zaručeného článkom 48 Ústavy SR a článkom 6 ods. 1 Dohovoru (*pozri č. 26384/95, Šamková v. SR, rozhodnutie z 26. júna 1996 (nepublikované)*). Komisii neboli predložené žiadne nové relevantné informácie, ktoré by v tomto prípade odôvodňovali zaujatie iného stanoviska.

Za týchto okolností nemožno potvrdiť námietky vlády SR týkajúce sa nevyčerpania všetkých vnútroštátnych právnych prostriedkov nápravy.

b) Pokiaľ ide o podstatu sťažnosti, vláda SR konštatuje, že konanie o návrhu sťažovateľa na náhradu škody súvisiacej s vypratáním jeho vecí bolo v súlade s požiadavkami článku 6 ods. 1 Dohovoru. Vláda SR uvádza, že Okresný súd v Nitre preskúmal všetky príslušné dokumenty týkajúce sa predmetného návrhu, že sťažovateľ sa zúčastnil na pojednávaniach a mohol vzniesť akékoľvek námietky, ktoré pokladal za potrebné. Vláda SR ďalej pripomína, že sťažovateľ bol prítomný aj na pojednávaní na odvolacom súde a že mal možnosť predložiť súdu svoje argumenty.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na spravodlivé prejednanie vecí, pretože súdy, ktoré v jeho veci konali, nielenže nevyhoveli jeho žiadosti vypočuť svedkov, ale ani nezistili skutkový stav týkajúci sa okolností, za ktorých boli jeho veci vypratane.

Komisia pripomína, že osobám, ktoré podávajú návrh na náhradu škody, Dohovor výslovne nezaručuje právo, aby boli vypočutí ich svedkovia, z práva na spravodlivé prejednanie vecí však vyplýva, že zainteresovaná strana musí mať možnosť predložiť svoje argumenty za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú voči jej odporcovi (*pozri mutatis mutandis č. 9938/82, rozhodnutie z 15. júla 1986, D.R. 48, str. 21, 32*).

Komisia ďalej pripomína, že článok 6 ods. 1 Dohovoru ukladá súdom povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, čo však nemožno chápať ako požiadavku dať podrobnú odpoveď na každý argument. Rozsah, na ktorý sa táto povinnosť odôvodniť rozhodnutia vzťahuje, môže byť rôzny podľa povahy rozhodnutia. Navyše je potrebné zohľadniť medziiným aj rôznorodosť návrhov, ktoré účastník konania môže podať na súdy, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí. O tom, či súd nesplnil povinnosť uviesť dôvody, možno rozhodnúť len vo svetle okolností prípadu (*pozri ESLP, rozsudok Ruiz Torija v. Španielsko z 9. decembra 1994, Série A, č. 303-A, str. 12, ods. 29*).

In particular, it is not the task of the Commission to interfere with the legal assessment of a particular claim made by the competent courts under domestic law. A court's failure to discuss every detail of a party's pleading is not in itself inconsistent with the requirements of a fair hearing. It is, however, essential that the party's right to be heard is not disregarded and that his or her pleadings are considered by the court even if this is not reflected in explicit terms in the eventual decision (*cf. No. 10153/82, Dec. 13.10.86, D.R. 49 pp. 67, 74*).

The Commission notes that in the present case the applicant claimed damages in respect of unlawful decisions or erroneous official acts in 7 sets of proceedings which had concerned his divorce and ancillary matters. He attended the hearings before both the Nitra District Court and the Bratislava Regional Court and was given full opportunity to present his arguments.

In the proceedings before the Nitra District Court the representative of the defendant denied that the applicant had suffered any damage by erroneous official acts. The applicant had an opportunity to present his arguments to the court in this respect. He requested that a witness who had attended the removal of his property should be heard. In its judgment the District Court summed up the applicant's submissions. It found the hearing of witnesses superfluous as, in its view, the file concerning the removal and the other evidence available showed clearly that the Komárno District Court had not committed any procedural errors.

At the hearing before the Bratislava Regional Court the applicant reiterated his claims and requested that witnesses should be heard. The representative of the defendant maintained that the first instance decision should be upheld as being correct. After the hearing the Regional Court delivered orally the judgment in the applicant's presence and gave reasons for it. According to the transcript of its judgment the Regional Court upheld the Nitra District Court's decision as it considered that the latter had established the facts with sufficient certainty and adjudicated on the applicant's claim correctly. The judgment further gives more detailed reasons why the applicant's claims concerning the damage caused by unlawful decisions were to be rejected.

The Commission considers that the applicant has not shown that he was unable to present his case under conditions which placed him at a substantial disadvantage vis-à-vis the other party as a result of the courts' refusal to call witnesses. Furthermore, both the judgment of the Nitra District Court and the record of the main hearing before the Bratislava Regional Court indicate that the courts considered the applicant's pleadings.

Given the particular circumstances of the applicant's case and, especially, the diversity of the submissions the applicant brought before the courts in the proceedings at issue, the Commission considers that the domestic courts did not fail to fulfil the obligation to state reasons for their jud-

V žiadnom prípade nie je úlohou Komisie zasahovať do právneho posúdenia konkrétneho návrhu príslušnými súdmi podľa vnútroštátneho práva. Skutočnosť, že súd neprejedná každú podrobnosť tvrdení účastníkom konania, nie je sama osebe v rozpore s požiadavkou spravodlivého prejednanie veci. Pritom je však podstatné, aby sa neprehliadlo právo účastníka konania byť vypočutý a aby súd posúdil tvrdenia účastníka konania, hoci sa to explicitne neodrazí v konečnom rozhodnutí (*pozri č. 10153/82, rozhodnutie z 13. októbra 1986, D. R. 49, str. 67, 74*).

Komisia konštatuje, že v tomto prípade sťažovateľ žiadal náhradu škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami alebo nesprávnym úradným postupom v siedmich súdnych konaniach týkajúcich sa jeho rozvodu a z neho vyplývajúcich záležitostí. Zúčastnil sa na pojednávaniach na Okresnom súde v Nitre aj Krajskom súde v Bratislave a mal plnú možnosť predložiť svoje argumenty.

V konaní na Okresnom súde v Nitre zástupca žalovaného poprel, že sťažovateľ utrpel nejakú škodu nesprávnym úradným postupom. Sťažovateľ mal v tomto ohľade možnosť predložiť svoje argumenty pred súdom. Žiadal vypočuť svedka, ktorý bol prítomný pri vypratani jeho majetku. Okresný súd vo svojom rozhodnutí zhrnul sťažovateľove návrhy. Pokladal vypočutie svedkov za nadbytočné, pretože podľa názoru súdu spis týkajúci sa vypratania a ostatné existujúce dôkazy jasne dokazovali, že Okresný súd v Komárne sa nedopustil žiadnych procesných chýb.

Na pojednávaní na Krajskom súde v Bratislave sťažovateľ zopakoval svoj návrh a žiadal vypočutie svedkov. Zástupca žalovaného tvrdil, že prvostupňové rozhodnutie sa má potvrdiť ako správne. Po pojednávaní krajský súd ústne vyhlásil rozsudok za prítomnosti sťažovateľa a odôvodnil ho. Podľa tohto rozhodnutia krajský súd potvrdil rozhodnutie Okresného súdu v Nitre, pretože predpokladal, že Okresný súd v Nitre dostatočne zistil skutkový stav veci a rozhodol o návrhu sťažovateľa správne. V rozhodnutí sa ďalej podrobne uvádzajú dôvody, pre ktoré bolo potrebné zamietnuť sťažovateľov návrh na náhradu škody spôsobenú nezákonnými rozhodnutiami.

Komisia zastáva názor, že sťažovateľ nepreukázal, že nemal možnosť predložiť svoje argumenty za podmienok, ktoré ho v dôsledku nesúhlasu súdu vypočuť svedkov podstatne znevýhodnili voči druhému účastníkovi konania. Okrem toho rozhodnutie Okresného súdu v Nitre, ako aj zápisnica z hlavného pojednávania na Krajskom súde v Bratislave svedčia o tom, že súdy sa s tvrdeniami sťažovateľa zaoberali.

Berúc osobitné okolnosti prípadu sťažovateľa, a najmä rôznorodosť návrhov, ktoré podal na súdy v priebehu predmetného súdneho konania, Komisia zastáva názor, že vnútroštátne súdy si splnili povinnosť uviesť dôvody svojich rozhodnutí, ako to požaduje článok 6 ods. 1 Dohovoru bez

gments as required by Article 6 para. 1 of the Convention notwithstanding that in their judgments they did not discuss every detail of the applicant's pleadings in respect of his claim at issue.

In the Commission's view, the proceedings the applicant complains of, considered as a whole, were not in breach of the requirements of Article 6 para. 1 of the Convention.

For these reasons, the Commission, unanimously,

**DECLARES INADMISSIBLE THE REMAINDER
OF THE APPLICATION.**

M.-T. Schoepferová
Secretary
to the Second Chamber

G. H. Thune
President
of the Second Chamber

ohľadu na to, že vo svojich rozhodnutiach neprejednali každú podrobnosť tvrdení sťažovateľa, pokiaľ ide o jeho predmetný návrh.

Podľa názoru Komisie súdne konania napadnuté sťažovateľom, posudzované ako celok, neporušili požiadavky článku 6 ods. 1 Dohovoru.

Z týchto dôvodov Komisia jednohlasne

VYHLASUJE ZOSTATOK SŤAŽNOSTI ZA NEPRIJATELNÝ.

M.-T. Schoepferová
tajomníčka Druhej komory

G. H. Thune
prezident Druhej komory